

Noul Cod Civil pe înțelesul tuturor

CONVENȚIA MATRIMONIALĂ

În limbajul obișnuit se folosește sintagma *contract prenupțial* (care, însă, nu se suprapune identic peste reglementarea convenției matrimoniale).

- Noul cod civil prevede trei tipuri de regimuri matrimoniale:
 1. regimul comunității legale,
 2. regimul separației de bunuri,
 3. regimul comunității convenționale
- Alegerea unui alt regim juridic decât cel al comunității legale (care era singurul permis de lege până la intrarea în vigoare a noului Cod civil), se face prin încheierea unei *convenții matrimoniale*: practic părțile trec de la regimul comunității legale la regimul comunității convenționale de bunuri sau stabilesc să aleagă regimul separației de bunuri;
- Convenția matrimonială se încheie prin înscris autentificat de notarul public, cu consimțământul tuturor părților, exprimat personal sau prin mandatar cu procură autentică, specială și având conținut stabilit dinainte. Nerespectarea acestor dispoziții se sancționează cu nulitatea absolută a actului.
- Se poate încheia : - înainte de căsătorie (și atunci va produce efecte numai de la data încheierii căsătoriei);
- în timpul căsătoriei (și atunci va produce efecte de la data prevăzută de părți sau, în lipsă, de la data încheierii ei);

Obiectul convenției matrimoniale

- *obiectul convenției matrimoniale îl constituie regimul matrimonial pe care soții îl aleg ca alternativă la regimul matrimonial legal*
- convenția matrimonială se supune dispozițiilor legale privind regimul matrimonial ales, cu excepția cazurilor speciale prevăzute de lege; în caz contrar, convenția devine nulă în mod absolut;
- prin convenție matrimonială nu pot fi încălcate regulile imperative comune tuturor regimurilor matrimoniale
- nu poate aduce atingere egalității dintre soți, autorității părintești sau transmiterii moștenirii legale.

Clauza de preciput (dreptul de a lua unul sau mai multe bunuri comune înainte de partaj)

- prin convenție matrimonială se poate conveni ca soțul supraviețuitor să preia fără plată, înainte de partajul moștenirii, unul sau mai multe dintre bunurile comune, deținute în devălmășie (drept de proprietate asupra unui bun nedivizat în cotă parte) sau în coproprietate;
- poate fi stipulată în beneficiul fiecăruia dintre soți sau numai în favoarea unuia dintre ei;
- nu este supusă raportului donațiilor (obligație pe care o au descendenții și soțul supraviețuitor de a aduce la masa succesorală bunurile primite ca donație de la defunct) ci numai reducăunii liberalităților (restrângere prin hotărâre judecătorească a deciziei unei persoane decedate de a-și dona bunurile dacă prin aceasta s-a afectat rezerva succesorală a anumitor moștenitori);

Proiectul „Vin Codurile !”

Conținutul acestui material nu constituie o interpretare oficială a Noului Cod civil și nu epuizează toate aspectele privitoare la acest subiect.

- clauza de preciput nu aduce nicio atingere dreptului creditorilor comuni de a urmări, chiar înainte de încetarea convenției matrimoniale, bunurile ce fac obiectul clauzei;
- devine inaplicabilă atunci când comunitatea încetează în timpul vieții soților, când soțul beneficiar a decedat înaintea soțului dispunător ori când aceștia au decedat în același timp sau când bunurile care au făcut obiectul ei au fost vândute la cererea creditorilor comuni;
- executarea clauzei de preciput se face în natură sau, dacă acest lucru nu este posibil, prin echivalent.

Publicitatea convenției matrimoniale

- pentru a fi opozabile terților, convențiile matrimoniale se înscriu în Registrul național notarial al regimurilor matrimoniale;
- după autentificarea convenției matrimoniale în timpul căsătoriei sau după primirea copie de pe actul căsătoriei (de la ofițerul de stare civilă), notarul public expediază, *din oficiu*, un exemplar al convenției către:
 - o *serviciul de stare civilă unde a avut loc celebrarea căsătoriei*, pentru a se face mențiune pe actul de căsătorie;
 - o *Registrul național notarial al regimurilor matrimoniale*;
 - o *celelalte registre de publicitate* - ținând seama de natura bunurilor, convențiile matrimoniale se vor nota în cartea funciară, se vor înscrie în registrul comerțului, precum și în alte registre de publicitate prevăzute de lege (în toate aceste cazuri, neîndeplinirea formalităților de publicitate speciale neputând fi acoperită prin înscrierea făcută în Registrul național notarial al regimurilor matrimoniale);
- aceste dispoziții nu exclud dreptul oricărui dintre soți de a solicita îndeplinirea formalităților de publicitate;
- orice persoană poate cerceta Registrul național notarial al regimurilor matrimoniale și poate solicita, în condițiile legii, eliberarea de extrase certificate, *fără a fi obligată să justifice vreun interes*;
- convenția matrimonială nu poate fi opusă terților cu privire la actele încheiate de aceștia cu unul dintre soți, decât dacă au fost îndeplinite formalitățile de publicitate menționate sau dacă terții au cunoscut-o pe altă cale. Aceasta înseamnă că, dacă există un act secret cu privire la regimul matrimonial, atunci el produce efecte numai între soți și nu poate fi opus terților decât dacă se face dovada că terțul a știut conținutul acestui act pentru care nu s-au îndeplinit formalitățile de publicitate.
- convenția matrimonială nu poate fi opusă terților cu privire la actele încheiate de aceștia cu oricare dintre soți *înainte* de încheierea căsătoriei.

Modificarea convenției matrimoniale

- convenția matrimonială poate fi modificată înainte de încheierea căsătoriei, în aceleași condiții cerute pentru încheierea ei
- dispozițiile privind publicitatea și respectiv inopozabilitatea convenției matrimoniale sunt aplicabile.

Încheierea convenției matrimoniale de către minor

- minorul care a împlinit vârsta de 16 ani și pentru motive temeinice, având avizul medical și acordul ocrotitorului legal, se poate căsători, poate încheia sau modifica o convenție matrimonială *numai cu încuviințarea ocrotitorului său legal și cu autorizarea instanței de tutelă*;
- în lipsa încuviințării sau a autorizării, convenția încheiată de minor poate fi anulată în condițiile prevăzute de lege;
- acțiunea în anulare nu poate fi formulată dacă a trecut un an de la încheierea căsătoriei.

Nulitatea convenției matrimoniale

- în cazul în care convenția matrimonială este nulă sau anulată, între soți se aplică regimul comunității legale, fără a fi afectate drepturile dobândite de terții de bună-credință.

Proiectul „Vin Codurile !”

Conținutul acestui material nu constituie o interpretare oficială a Noului Cod civil și nu epuizează toate aspectele privitoare la acest subiect.